

2. Resumé af arbejdsgruppens hovedsynspunkter - arbejdsgruppens anbefalinger

Den forsøgsordning, hvis gennemførelse og nærmere udformning arbejdsgruppen er anmodet om at overveje, er efter det udarbejdede kommissorium knyttet til *følgende forudsætninger*:

- Ordningen skal gennemføres som alternativ til ubetinget frihedsstraf, hvorved de pågældende får mulighed for at få sagen afgjort ved, at de gennemfører en behandling mod misbrug af narkotika. Dette betyder, at der bliver tale om betingede domme med vilkår om behandling.
- Forsøgsordningen tager navnlig sigte på stofmisbrugere, som har begået berigelses-kriminalitet og
- Forsøgsordningen er lokalt afgrænset og iværksættes som udgangspunkt i Fyns amt. Under forudsætning af fornødne økonomiske ressourcer tilrettelægges en tilsvarende ordning i Frederiksborg amt ved retten i Helsingør.

Det forudsættes endvidere i kommissoriet, at forsøgsordningen kommer til at forløbe over minimum tre år.

Den overordnede **målsætning** for forsøget er, at den kriminelle stofmisbruger *i videst muligt* omfang opnår en bedre livssituation uden brug af ulovlige stoffer og uden kriminalitet. [Kapitel 1]

Målgruppen for forsøgsordningen er stofmisbrugere, som det – i stedet for frihedsstraf findes hensigtsmæssigt at idømme betingede domme med vilkår om behandling enten med eller uden fastsættelse af den forskyldte straf. Arbejdsgruppen har dog ikke villet udelukke, at der – efter en konkret vurdering – kan overføres et mindre antal stofmisbrugere efter straffelovens § 49, stk. 2, fra fængsel til behandling efter forsøgsordningen. Udgifterne hertil vil i givet fald blive afholdt efter de gældende finansieringsregler; det vil sige delt kommunal- amtskommunal finansiering.

Anvendelsen af vilkåret om behandling må bero på en samlet vurdering, der – udover grovheden af de foreliggende lovovertrædelser – også må omfatte den tiltaltes personlige forhold. I den forbindelse må der lægges vægt på *tiltaltes egnethed og motivation* til at gennemfø-

re vilkåret. Hensynet til at få afklaret tiltaltes indstilling og villighed til at indgå i behandlingsforløbet må antages at være tilstrækkeligt tilgodeset ved kriteriet om egnethed. På denne baggrund – og af principielle grunde – foreslås det derfor ikke fastsat som betingelse, at den pågældende samtykker i vilkåret om behandling.

Med hensyn til *kriminalitetens art* er det tidligere nævnt, at forsøgsordningen navnlig tager sigte på stofmisbrugere, som har begået berigelseskriminalitet. Her ud over foreslår arbejdsgruppen, at – blandt andet – også overtrædelse af lov om handel med euforiserende stoffer på gadeplan kan komme i betragtning. Arbejdsgruppen anbefaler, at der ikke må være tale om personfarlig kriminalitet. Arbejdsgruppen finder det hensigtsmæssigt at pege på en bestemt øvre og nedre grænse, hvad angår *strafftid*, da længden af den ubetingede frihedsstraf, som tiltalte kan forventes idømt, spiller en betydelig rolle. Når behandlingssanktionen forudsættes at indebære en indledende døgn-behandlingsperiode af flere måneders varighed efterfulgt af indgribende tilsynsforanstaltninger over en længere periode, bør den også kun anvendes som alternativ til en straf på flere måneders fængsel; i almindelighed næppe under seks måneder. I den forbindelse må det erindres, at der formentlig oftest til være tale om personer, der af hensyn til gentagelsesfare har været varetægtsfængslet under sagens behandling frem til domsafsigelsen. Arbejdsgruppen anbefaler en øvre grænse på cirka et års ubetinget frihedsstraf begrundet i retshåndhævelsessenssyn, proportionalitetshensyn og lighedsbetragtninger. [Kapitel 3]

Behandling pålægges som vilkår for betinget dom, og der vil derfor normalt skulle foretages *personundersøgelser* i sager, hvor der er spørgsmål om at idømme behandling, jfr. retsplejelovens § 808.

Det forudsættes, at der oprettes visitationsudvalg eller lignende bestående af repræsentanter for behandlingsinstitutionerne, kommunerne og Kriminalforsorgen i de berørte forsøgsområder. Det er visitationsudvalgets opgave at foretage en vurdering af tiltaltes egnethed og motivation for at indgå i de(t) skitserede behandlingsforløb. Undersøgelsen skal munde ud i en individuel handlingsplan.

Visitationsudvalgets vurdering indgår i personundersøgelsen, som Kriminalforsorgen udfærdiger i henhold til retsplejelovens § 808.